

Nr. 4 (395)
2019 m. balandis

Kaina
1 Eur

Akiratis

LIETUVOS KURČIŲJŲ DRAUGIJOS MĖNRAŠTIS

Jaunąją mokytoją
likimas vedė
teisingu keliu

**Duris atvėrė Kurčiųjų
istorijos muziejus**

Išskirtinė kavinė Paryžiuje

ŠIAME NUMERYJE

2 Trumpai apie mus

AKTUALIJOS

- 4 Ar lemta išlikti socialinėms įmonėms?
- 5 Respublikinės valdybos posėdžio nutarimai
- 5 Garbingų svečių vizitas VKRC

KULTŪRA

- 6 Duris atvėrė Kurčiųjų istorijos muziejus

MŪSŲ ŽMONĖS

- 8 Jaunąją mokytoją likimas vedė teisingu keliu

GESTŲ KALBA

- 10 Žiūrovai žavėjosi ir palaikė gestų kalba atliktą dainą

KURČIŪJŲ ISTORIJA

- 11 Misionierių kunigas A. Zygmuntas –

pirmasis Lietuvos, Lenkijos, Rusijos surdopedagogas

KURTIEJI PASAULYJE

- 12 Išskirtinė kavinė Paryžiuje

UGDYMAS

- 12 Trumpos ugdymo naujienos
- 13 Nauja edukacinė erdvė Panevėžio kurčiųjų mokykloje
- 14 „Erasmus+“ programa padeda tobulinti darbuotojų kompetencijas

SPORTAS

- 15 Geriausi kurčiųjų badmintono žaidėjai
- 15 Lietuvos kurčiųjų tinklinio čempionatas

MES IR VISUOMENĖ

- 16 Kurtieji abilimpiadoje „Aš galiu viską!“

Trumpai APIE MUS

PASKUTINIAI LKD AŠTUONIASDEŠIMTMEČIO SUKAKTIES MINĖJIMO RENGINIAI. Visus metus (2018 03 24 – 2019 03 24) buvo švenčiamas Lietuvos kurčiųjų draugijos 80-metis. Kovo 16 d. šio gražaus jubiliejaus minėjimas vyko Klaipėdoje. Šventinė programa, apdovanojimai, padėkos, sveikinimai, bendravimas ir gera nuotaika tądien liejosi uostamiestyje. Paskutinis šią svarbią datą menantis renginys vyko kovo 25 d. Lietuvos kurčiųjų draugijos Respublikinės valdybos salėje. LKD prezidentas K. Vaišnora dar kartą priminė, kaip įspūdingai buvo paminėtas jubiliejus Kaune, ir pristatė kituose Lietuvos miestuose vykusius LKD 80-mečio renginius. Kurčiųjų istorija įžengė į kitą etapą: 81-uosius metus. Paskutiniam LKD aštuoniasdešimtmečio sukakties minėjimui įamžinti buvo pasirinkta prasminga diena – Lietuvos kurčiųjų istorijos muziejaus įkurtuvės.

DAUGIAU TELEVIZIJOS LAIDŲ KLAUSOS NEGALIOS ŽMONĖMS. Kovo 21 d. už Seimo narės Ramintos Popovienės inicijuotą įstatymo pataisą, kad nuo 2020 m. sausio 1 d. daugiau televizijos laidų bus pritaikyta klausos ir regos negalią turintiems asmenims, balsavo 99 parlamentarai. Tai ypač džiugi naujiena. Kurčiųjų bendruomenė yra labai

dėkinga, kad klausos negalios asmenims pagaliau atsivers geresnės sąlygos informacijos prienamumui.

Pagal naujai priimtą Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo pataisą nuo 2020 m. sausio 1 d. programų su lietuviškais subtitrais kasmet daugės 5 proc. viso transliavimo laiko, o programų verčiamų į gestų kalbą - ne mažiau kaip vienu procentu, kol programos su lietuviškais subtitrais sudarys ne mažiau kaip 50 proc. viso mėnesio transliavimo laiko, o programos, verčiamos į lietuvių gestų kalbą - ne mažiau kaip 20 procentų.

Respublikinės valdybos ir visos Lietuvos kurčiųjų bendruomenės vardu Lietuvos kurčiųjų draugijos prezidentas K. Vaišnora taria nuoširdžiai AČIŪ Seimo narei R. Popovienei ir Seimo nariams, priėmusiems šį įstatymą!

LKD PSICHOLOGĖS V. NARKEVIČIENĖS DARBO LAIKAS. Lietuvos kurčiųjų draugijoje pradėjo dirbti psichologė V. Narkevičienė. Dėl konsultacijų galima kreiptis per „Skypo“ programą adresu LKD. psichologas. Jos darbo laikas: antradienį 16-18 val., trečiadienį 10-12 val., ketvirtadienį 15.30-17.30 val.

SUSITIKIMAS SU MINISTRU A. MONKEVIČIUMI. Kovo 26 d. Švietimo, mokslo ir sporto ministerijoje vyko neįgaliųjų organizacijų susitikimas su ministru A. Monkevičiumi ir ministerijos atstovais. Jo metu aptarti su neįgaliųjų švietimu susiję klausimai. Susitikime dalyvavo ir LKD prezidentas K. Vaišnora, kuris kalbėjo apie įtraukaus, inkluzinio švietimo sampratą, pristatė susitikimo su kurčiųjų ugdymo įstaigų vadovais rezultatus. Siekiama, kad kurčiųjų ugdymo įstaigose būtų gestų kalbos specialistai, kurie galėtų mokyti ir konsultuoti pedagogus, mokyklos bendruomenę, tėvus ar vaikus, nemokančius gestų kalbos.

GESTŲ KALBOS PAMOKOS PRADEDANTIESIEMS. Bendrija PAGA-VA organizuoja gestų kalbos pamokas pradedantiesiems! Užsiėmimai vyksta kiekvieną pirmadienį 18 val. Šv. Kazimiero g. 3, Vilniuje. Gestų kalbos mokytojas - kurčiasis, turintis daug patirties, todėl jis ne tik išmoks gestų kalbos pagrindų, bet ir artimiau supažindins su kurčiųjų kultūra. Bendrijos PAGA-VA nariams užsiėmimai NEMOKAMI! Norintys lankyti pamokas kviečiami registruotis ruta@pagava.lt.

LIETUVOS KURČIJJŲ DRAUGIJOJE – NAUJA DARBUOTOJA. Nuo balandžio pirmos dienos Lietuvos kurčiųjų draugijoje pradėjo dirbti nauja darbuotoja – viešųjų ryšių koordinatore Vaida Lukošūtė. Ji pakeitė į motinystės atostogas išėjusią Rasą Buikauskaitę-Kurzenkovę. LKD dėkoja Rasai už didelę iniciatyvą ir padarytus darbus kurčiųjų bendruomenės labui. Taria nuoširdžiai AČIŪ už įdėtas pastangas ir laiką steigiant Kurčiųjų istorijos muziejų. Dėkoja ir už LKD kortelių sistemos diegimą ir kitus nuveiktus darbus kartu.

„Išleidžiame į kitą gyvenimo etapą – motinystę ir linkime, kad tai būtų pats gražiausias ir maloniausias darbas, – rašoma LKD feisbuko paskyroje ir raginama visus prisidėti prie LKD aktualijų kūrimo: – LKD naujienos bus dar įdomesnės, jeigu prie jų prisidėsite ir jūs. Jeigu turite idėjų, patarimų, rekomendacijų dėl straipsnių, vaizdo naujienų ar interviu, susisiekite elektroniniu paštu (lkdviesjirysiai@gmail.com).“

LKD ĮMONIŲ VALDYBOS POSĖDŽIAI. Kovo 8 d. Kaune vyko LKD įmonės UAB „Atropa“ pirmasis naujos valdybos posėdis. UAB „Atropos“ valdybos nariai: K. Vaišnora, V. Valiauga, T. Ivanauskas, L. Puodžiukynienė, A. Ivanauskienė. Jo metu priimti svarbūs sprendimai: įdarbinti socialinį darbuotoją darbui su kurčiaisiais ir kitą negalią turinčiais asmenimis, gerinti darbo sąlygas, taip pat aptartos verslo idėjos. Kovo 5 d. Panevėžyje vyko LKD įmonės UAB „Elkada“ pirmasis naujos valdybos posėdis. UAB „Elkados“ valdybos nariai – K. Vaišnora, M. Balaišis, G. Ramanauskienė, R. Vaičeliūnienė ir G. Gantarskis. Vienas svarbiausių priimtų sprendimų – gerinti aplinkos prieinamumą klausos negalios asmenims ir investuoti į tai konkrečiai numatytas lėšas.

NAUJAS NEĮGALIOJO PAŽYMĖJIMAS. Nuo šių metų sausio 1 d. Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnyba (NDNT) negalią turintiems asmenims išduoda naujus neįgaliojo pažymėjimus. Naujųjų pažymėjimų įrašai yra lietuvių ir anglų kalbomis, spaudai ir parašas ant jų nededami, nes dokumentas atspausdintas ant saugaus dokumentams skirtu blanku. Tai suderinta su Valstybės dokumentų technologinės apsaugos tarnyba prie Finansų ministerijos ir su Socialinės apsaugos ir darbo ministerija.

Visi pažymėjimai, kurių galiojimo data dar nepasibaigusi, galioja, o juos pakeisti į naują reikėtų tik esant reikalui, pavyzdžiui, vykstant į užsienį.

Jeigu pažymėjimas keičiamas į naują, ant jo uždedama žyma DUBLIKATAS (nes senasis pažymėjimas tebegalioja, jis tik keičiamas), jo galiojimo terminas lieka toks pats kaip ir senojo (nes negalios nustatymo terminas nepasikeitė). Naujas pažymėjimas išduodamas tik tuo atveju, kai atliekamas naujas negalios vertinimas. Pakeitus pažymėjimą, senasis paskelbiamas negaliojančiu ir fiziškai sugadinamas (perkerpamas). Detaliau apie pasikeitimus skaitykite <https://bit.ly/21a0vpR>.

APTARTI VAIKŲ VASAROS STOVYKLOS „TYLIOJI PASAKA“ ORGANIZAVIMO DARBAI. Kovo 27 d. LKD prezidentas K. Vaišnora susitiko su Lietuvos kurčiųjų jaunimo asociacijos (LKJA) prezidente E. Jočyte, tarybos nariu P. Jurjonu ir aptarė vaikų vasaros stovyklos „Tylioji pasaka“ organizavimo darbus. Šią stovyklą organizuos LKD bendradarbiaudama su LKJA. Veiklą finansuoja Neįgaliųjų reikalų departamentas ir Socialinės apsaugos ir darbo ministerija.

VASAROS POILSIO STOVYKLA PRIE JŪROS. Lietuvos šeimų, auginančių kurčius ir neprigirdinčius vaikus, bendrija PAGAVA vasaros poilsio stovyklą prie jūros „Bėgant iš tylos pasaulio...“ šiemet organizuoja liepos 25–28 d. jau patikrintame ir pamėgtame sveikatos centro komplekse „Energetikas“, Šventojoje. Norintys dalyvauti stovykloje kviečiami registruotis el. paštu pagavabendrija@pagava.lt arba tel.: +370 646 55 108 (Eglė). +370 679 69 334 (Rūta) iki birželio 28 d.

VAIKŲ STOVYKLA „PAGAVIUKAS“. Šiais metais vaikų stovykla „Pagaviukas“ vyks liepos 6–13 d. Varėnos rajone esančioje sodyboje. Visą savaitę jaunieji stovyklautojai ilsėsis ir prasmingai leis laiką pramogų ir poilsio erdvėje. Sodyboje yra viskas, ko reikia vaikų užimtumui – patogus apgyvendinimas, skanus maitinimas, žaidimų aikštelės, maudynių vieta, nuostabi gamta... Stovyklos vadovai ir savanoriai pasirūpins, kad vaikams ši savaitė būtų tikrai įsimintina. Jau paskelbta registracija: vaikų amžius 9–16 metų. Vietų skaičius ribotas, todėl raginama registruotis iki birželio 10 d. el. paštu pagavabendrija@pagava.lt arba ruta@pagava.lt.

NACIONALINĖS LYGYBĖS IR ĮVAIROVĖS APDOVANOJIMAI. Kovo 28 d. Lietuvos kurčiųjų jaunimo asociacijos (LKJA) ir Lietuvos kurčiųjų draugijos atstovai dalyvavo Nacionalinės lygybės ir įvairovės apdovanojimuose. LKJA atstovavo prezidentė E. Jočytė ir tarybos narė G. Valaitytė, draugijai – prezidentas K. Vaišnora ir viceprezidentas M. Balaišis. Renginio metu buvo apdovanoti žmonės, kurių iniciatyvos ir projektai labiausiai pasižymėjo siekiant socialinės lygybės ir ginant žmogaus teises Lietuvoje. „Džiaugiamės, kad turėjome galimybę sudalyvauti apdovanojimuose ir tikimės, jog ateityje tarp nominantų taip pat bus kurtieji“, – rašoma LKD feisbuko paskyroje.

LIETUVOS KURČIJJŲ JAUNIMO ASOCIACIJAI – PENKERI. Kovo 19 d. Lietuvos kurčiųjų jaunimo asociacija (LKJA) šventė penkerių metų gimtadienį. Energinga, idėjų ir entuziazmo nestokojanti LKJA komanda atstovauja Lietuvos kurčiųjų jaunimo teisėms ir dirba, kad kurčiųjų jaunimas siektų, tikėtų ir galėtų daugiau. Jaunimo asociacija dėkoja visiems, buvusiems kartu su jais. Ypač dėkoja rėmėjams: UAB „Bijola“, UAB „Prezo“, UAB „Pico Line“, UAB „Svela Holding“, UAB „Gravidėja“, Birutės salonui, „Žiega“ salonui, UAB „Atropa“, Mažiažui_Kaune, UAB „Pizza verde“, UAB „Natūralios idėjos“.

Ar lemta išlikti socialinėms įmonėms?

Kovo 29 d. surengtoje konferencijoje „Negalią turinčių asmenų dalyvavimas darbo rinkoje – kaip padidinti galimybes?“ buvo ieškoma atsakymo ir į šį klausimą. Renginio organizatorė Seimo Socialinių reikalų ir darbo komiteto pirmininkė R. Šalaševičiūtė teigė, kad nuomonių šia tema yra įvairių, kompromiso rasti nepavyksta, tad labai sunku priimti konkrečius sprendimus. Vien keičiamas Socialinių įmonių įstatymas jau yra perrašytas bent kelis kartus, o galutinis variantas vis dar netenkina. Todėl nuspręsta surengti konferenciją ir dar kartą su visais pasitarti.

Nijolė MUSELYTĖ

Kaip pagerinti neįgaliųjų užimtumą?

Lietuvoje gyvena apie 159 tūkst. darbingo amžiaus neįgaliųjų. Darbą iš jų turi 49 tūkst. neįgaliųjų, t. y. beveik trečdalis. Asmenų su negalia skurdo rizikos lygis šalyje beveik dvigubai didesnis nei tų, kurie negalios neturi. Skursta net tie, kurie dirba, o tokių yra 12,8 procento. Lietuvos padėtis pagal šiuos rodiklius Europos Sąjungoje yra viena prasčiausių.

Socialinės apsaugos ir darbo ministras L. Kukuraitis savo pranešime pripažino: „Pasitrigome.“ Bandomos įvairios priemonės, bet kaip prieš dešimtmetį dirbo, taip dabar dirba tik trečdalis darbingo amžiaus neįgaliųjų. Kaip vieną to priežasčių pranešėjas nurodė užimtumo ir paramos sistemos nesuderinamumą. Po ministro kalbėjusieji patvirtino: keliais eurai didesnis darbo užmokestis gali „atimti“ visas lengvatas, kuriomis iki tol naudojosi neįgalūs, tad dirbti gali ir neapsimokėti. 2017 m. pabaigoje pasirašytas trišalis memorandumas tarp Vyriausybės, darbdavių ir neįgaliųjų organizacijų „Dėl galimybės negalią turintiems žmonėms konkuruoti atviroje darbo rinkoje“ rezultatų taip pat nedavė.

Socialinės apsaugos ir darbo ministerija (SADM) imasi naujos strategijos. Artimiausiu metu numatoma priimti naujos redakcijos Socialinių įmonių, Užimtumo, Neįgaliųjų socialinės rehabilitacijos įstatymus, kitąmet reformuoti Užimtumo tarnybą, rengiama Negalios nustatymo reforma, Socialinių dirbtuvių aprašas. Užimtumo tarnyboje (UT) šiuo metu pradėti vykdyti bandomieji projektai: UT įdarbinti atvejo vadybininkai, neįgaliesiems įsidarbinant teikiamos asmeninio asistento paslaugos. Dėl šių priemonių 2018 m. įsidarbino 10 proc. daugiau neįgaliųjų. Apskaičiuota, kad visai šaliai ateityje reikės 6 tūkst. asmeninių asistentų ir dėl to papildomų 25 mln. eurų per metus.

Ar verslas turėtų būti skatinamas (pvz., pelno mokesčio ir pan. lengvatos), ar „reglamentuojamas“ (kvotos) – garsiai svarstė ministras ir teigė, kad dėl to taip pat neapsispręsta. Po jo kalbėjusieji daugiau palaikė

kvotas. Jas kaip priimtina reguliavimo priemonę nurodė ir LKD prezidentas K. Vaišnora: „Palaikau šiuo klausimu Lietuvos negalios forumo poziciją ir pasisakau už kvotas.“ Tačiau buvo ir kalbėtojų, kurie teigė, kad kvotų sistema išbandyta ne vienoje ES šalyje, tačiau veiksminga anaipol ne visur. Kai kur darbdaviai mieliau moka baudas, nei priima į darbą neįgaliuosius.

Du poliai: uždara ir atvira darbo rinka

Pažymėta, kad socialinės įmonės veikia ir Vakarų šalyse. Tai nėra vien sovietinis palikimas. Šiuo metu Lietuvoje jose dirba vos 6700 neįgaliųjų, o atviroje darbo rinkoje - apie 42 tūkst. negalią turinčių asmenų. Tačiau socialinėms įmonėms valstybė skiria 7 kartus didesnę paramą. Vienintelis tądien prieš šį argumentą-kaltinimą nenulenke galvos E. Žakaris, buvęs Seimo narys, o dabar - Šiaulių aklųjų įmonės direktorius. Jis pareiškė, kad į biudžetą socialinių įmonių sumokami mokesčiai vis dėlto yra didesni negu valstybės investicijos.

Atviroje darbo rinkoje neįgalieji, kaip rodo apklausa, taip pat nelaukiami išskėstomis rankomis. Tik 43 proc. verslininkų nesibaimindami priimtų į darbą neįgalų. Ar ne todėl, kaip buvo pažymėta, dalis neįgaliųjų slepia savo negalią? 72 proc. darbdavių priimtų neįgalų, bet jiems reikia turinčio kvalifikaciją ir kompetencijų. Įdomu, kaip startuoti darbo rinkoje, kai iš pat pradžių reikia turėti patirties?

Tądien pateikta informacija, kad neįgalieji nenoriai įdarbinami ir viešajame sektoriuje. Tad natūraliai kilo klausimas: kaip valstybė gali motyvuoti verslą įdarbinti neįgaliuosius, jei pati rodo prastą pavyzdį?

Lietuvos darbdavių konfederacijos generalinis direktorius D. Arlauskas daugiau dėmesio skyrė socialiniam verslui, kurį gali kurti ne tik socialinės įmonės. Direktorius pažymėjo: „Kol europinių pinigų yra, neįgaliųjų kuriamo produkto vertė tvari, baigiasi pinigai – baigiasi ir vertė.“ Jis ragino siekti, kad neįgaliųjų kuriami produktai būtų ko-

merciškai patrauklūs. Tačiau perspėjo: „Vien tik lėšų persiskirstymas problemos neišspręs.“

Neįgaliųjų nuomonės išsiskyre

Pačių neįgaliųjų nuomonės dėl socialinių įmonių išsiskyrė. Dalį neįgaliųjų, kaip ir visuomenę, politikus, papiktino savanaudiškais tikslais susikūrusios vienadienės įmonės, besivaikanti naudos neįgaliųjų sąskaita, neetiškas jų steigėjų elgesys, gobšumas. Jos uždėjo žymę visoms neįgaliųjų įmonėms. Neįgalūs teisininkas E. Grigonis pateikė pavyzdžių apie neteisėtus, ciniškus susitarimus tarp įmonių, kai šios viena iš kitos „pirko“ neįgaliuosius, gviešėsi valstybės paramos. Štai kur dedami mokesčių mokėtojų pinigai neįgaliųjų užimtumui skatinti, žerdamas neįgalius pavyzdžius kalbėjo teisininkas. Iš tikrųjų, jo klausantis kirbėjo mintis: kodėl tokių įmonių savininkai vis dar laisvėje?

LKD prezidentas K. Vaišnora, kalbėdamas šia tema, stengėsi išlikti objektyvus. Jis neprotegavo vien socialinių įmonių, bet pabrėžė, kad kurtieji linkę įsidarbinti grupėmis, būreliais. Taip esą yra dėl komunikacijos gestų kalba poreikio. Kurčiųjų įmonės tenkina šį poreikį, teikia gestų kalbos vertimo paslaugas. Kaip teigė kurčiųjų bendruomenės lyderis, dirbdami po vieną tarp sveikųjų dažnai kurtieji jaučiasi vieniši, stokoja informacijos ir bendravimo.

Socialinė įmonė „Kauen craft“ taip pat yra viena tų, kurias giria neįgalieji. Čia dirbantys darbuotojai pasidalijo savo skaudžia patirtimi iki darbo šioje įmonėje ir pasidžiaugė, kad joje rado palankų darbo klimatą, pasijuto naudingi ir reikalingi.

Išklausius visus kalbėtojus, netapo nė kiek aiškiau, kokiam neįgaliųjų užimtumo modeliui teikiama pirmenybė. Lietuvos aklųjų ir silpnaregių sąjungos pirmininkas S. Armonas maždaug dvejus metus trunkančias bevaises diskusijas apibendrino taip: „Bet kuriuo atveju neįgalieji įsidarbindami be valstybės paramos neapsieis.“ Tačiau pranešėjas perspėjo, kad „kol nesukūrėme naujo, nesukbėkime ardyti to, kas yra ir veikia“.

Respublikinės valdybos posėdžio nutarimai

Elena DŪDAITĖ

Pirmasis šių metų Lietuvos kurčiųjų draugijos Respublikinės valdybos (RV) posėdis vyko kovo 20 d.

Posėdyje dalyvavo LKD prezidentas Kęstutis Vaišnora, viceprezidentas Mykolas Balaišis ir valdybos nariai:

Gina Ramanauskienė, Vytautas Valiauga, Arūnas Bražinskas, Monika Kumžaitė, Vytautas Pivoras. Kviestųjų asmenų teisėmis posėdyje dalyvavo Greta Gustienė, Algirdas Pazdradis, Arūnas Kubaitis, Arvydas Bareikis. Trumpai pristatome šiame posėdyje priimtus nutarimus.

Lietuvos kurčiųjų draugijos XXVIII suvažiavimas

Vienas svarbiausių klausimų šiame valdybos posėdyje buvo LKD suvažiavimo datos, laiko, vietos ir preliminarios darbotvarkės tvirtinimas. Posėdyje buvo nutarta LKD XXVIII suvažiavimą sušaukti 2019 m. gegužės 25 d. Šiame suvažiavime vyks Panevėžio kurčiųjų reabilitacijos centro (Geležinkelio g. 2) salėje. Valdybos nariai patvirtino ir preliminarį suvažiavimo darbotvarkę (su ja galima susipažinti LKD tinklapyje). Taip pat buvo diskutuota, kaip apmokėti kelionės išlaidas suvažiavimo delegatams. Nutarta, kad automobilio degalų išlaidos bus apmokėtos tik tokiu atveju, jei juo važiuos visi žmonės, kiek jų telpa automobilyje.

Patvirtinti kurčiųjų reabilitacijos centrų direktorius pavaduojantys asmenys

Svarstyta, kas pavaduos Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių ir Panevėžio kurčiųjų reabilitacijos centrų direktorius, jiems negalint vykdyti pareigų. Nutarta: Kauno kurčiųjų reabilitacijos centro direktorę

Jūratę Pugačiauskienę pavaduos Gražina Dambrauskienė; Šiaulių kurčiųjų reabilitacijos centro direktorę Vestiną Rutkutę – Kristina Prudnikienė. Panevėžio kurčiųjų reabilitacijos centro direktorę Raimondą Vaičeliūnienę – Kristina Kudirkienė. Klaipėdos kurčiųjų reabilitacijos centro direktorę Nijolę Kaminskienę – Julius Buinickas. Vilniaus kurčiųjų reabilitacijos centro direktorę Ingą Minkevičienę – Orianta Zuzo.

Kiti svarstyti ir patvirtinti nutarimai

Nutarta skirti Alinai Juciuvienei 1000 eurų už ilgametį darbą Lietuvos kurčiųjų draugijos sistemoje.

Svarstytas LKD Kauno teritorinės valdybos paramos prašymas. Nutarta Kauno teritorinei valdybai skirti 1116 eurų paramą patalpų valytojos etatui padengti.

Svarstytas Šiaulių kurčiųjų reabilitacijos centro prašymas dėl paramos papildomo finansavimo. Nutarta skirti Šiaulių kurčiųjų reabilitacijos centrui 402 eurus, kurie bus panaudoti 2019 m. Socialinės reabilitacijos paslaugų neįgaliesiems bendruomenėje projektui vykdyti Kelmės rajone.

Svarstytas LKD atstovų dalyvavimas Europos kurčiųjų sąjungos (EUD) Generalinėje Asamblėjoje, kuri vyks Rumunijoje gegužės 16-19 d. Nutarta į EUD seminarus ir Generalinę Asamblėją deleguoti K. Vaišnorą ir Tomą Ivanauską bei apmokėti visas su komandiruote susijusias išlaidas.

Taip pat buvo diskutuojama dėl LKD poilsio namų „Varpelis“ kelialapių kainų 2019 m. sezonui. Nutarta kelialapių kainų nekeisti, kelialapio trukmė taip pat liko nepakeista – 5 dienos. Visą informaciją apie kelialapių grafiką, kainas ir valdybos nutarimą rasite LKD tinklapyje (www.lkd.lt).

Garbingų svečių vizitas VKRC

Balandžio 24 d. Vilniaus kurčiųjų reabilitacijos centre (VKRC) lankėsi Europos Komisijos narė Marianne Thyssen, atsakinga už užimtumą, socialinius klausimus, įgūdžių ir darbo jėgos judumą, ir socialinės apsaugos ir darbo viceministras Eitvydas Bingelis. Svečiai domėjosi organizacijos socialinėmis veiklomis, kurčiųjų integracija į darbo rinką, ES struktūrinio fondo lėšomis vykdomais projektais.

Viešoji įstaiga Vilniaus kurčiųjų reabilitacijos centras pagal 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programą vykdo projektą „KARTU“. Projekto

partneris – Lietuvos kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų ugdymo centras. Jo trukmė – treji metai, nuo 2018 iki 2021 m. Projekto vadovė – Inga Minkevičienė, koordinatorė – Rūta Mackanienė. Projekto tikslas – didinti kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų asmenų įsidarbinimo galimybes, siekiant išvengti socialinės atskirties. Uždavinys – suteikti integracijos paslaugas, kurios padės klausos sutrikimą turintiems asmenims integruotis į darbo rinką.

Plačiau apie svečių vizitą ir projektą skaitykite gegužės mėnesio „Akiračio“ inf.

Duris atvėrė Kurčiųjų istorijos muziejus

Genė KARKLIENĖ

Kovo 25 d. LKD patalpose (Šv. Kazimiero g. 3) atidarytas Kurčiųjų istorijos muziejus. Pirmąją muziejaus ekspoziciją parengė savanorės Ramunė Končiūtė-Buikauskienė ir Rasa Buikauskaitė-Kurzenkovė.

Pirmąją muziejaus ekspoziciją parengusios savanorės R. Buikauskienė ir R. Buikauskaitė-Kurzenkovė.

Muziejaus atidaryme dalyvavo ne tik kurčiųjų bendruomenės atstovai, bet ir parlamentarė Raminta Popovienė, Neįgaliųjų departamento specialistė Rasa Grigaliūnienė. LKD prezidentas Kęstutis Vaišnora džiaugėsi šiuo svarbiu kurtiesiems įvykiu. Jis priminė, kad anksčiau LKD turėjo savo muziejų, bet jis dėl neaiškių aplinkybių buvo uždarytas. Prezidentas akcentavo, kad tai yra pirmasis žingsnis kuriant naują Kurčiųjų istorijos muziejų. Jo ekspozicija kol kas nėra didelė, ją sudaro šie istoriniai įvykiai: kurčiųjų švietimo raida Lietuvoje, Lietuvos kurčiųjų judėjimo pradžia, Lietuvos kurčiųjų bendruomenės augimas, kultūra ir sportas. Chronologine seka sužymėtos svarbiausios kurčiųjų istorijos datos, o kai kurios jų paženklintos svarbiais rašytiniais dokumentais, nuotraukomis.

Šią ekspoziciją žadama papildyti ir išplėsti. „Kas už tai atsakingas, aš? Valdyba? Manau, kad tai yra visų kurčiųjų pareiga. Kas turite įdomios medžiagos, kuri papildytų muziejaus istoriją, ateikite į LKD ir kreipkitės į atsakingą asmenį R. Buikauskienę“, - ragino LKD prezidentas. Jis tikisi, kad atsiras daug nuotraukų bei dokumentų ir jie nebetilps stenduose bei spintoje, o ekspozicijai sutalpinti teks užsakyti naujų stendų ir ieškoti didesnės patalpos. Kol kas pirmoji ekspozicija įkurdinta Respublikinės valdybos posėdžių salėje.

Pirmosios ekspozicijos rengėja R. Buikauskienė sakė, kad ji žinojo, jog darbas nebus lengvas. Mat apie kurčiuosius rašytinės istorijos nėra daug, ji daugiausia buvo perduodama iš lūpų į lūpas. Tačiau savanorė sutiko imtis to darbo, nes ji gimusi kurčiųjų šeimoje ir istorija domisi nuo pat jaunystės. Kai jai šia savanoriška veikla užsiimti pasiūlė LKD viešųjų specialistė dirbanti dukra Rasa, ji sutiko.

Nuo idėjos įkurti kurčiųjų muziejų (jai buvo pritarta Respublikinės valdybos posėdyje) iki kovo 25 d. praėjo metai. Per tą laiką

Atidarymo akimirkos.

Ramunė medžiagos ir informacijos ieškojo LKD istorijos archyve, ją analizavo ir kartu su dukra Rasa parengė pirmąją ekspoziciją. Analizuojant archyvinę medžiagą jai labai

įstrigo pirmojo klausos negalios Kurčiųjų sąjungos pirmininko Petro Makutėno asmenybė ir jo pasakyti žodžiai. Jis buvo labai atsidavęs kurčiųjų bendruomenei žmogus.

Bendra dalyvių nuotrauka.

Žaisminga atidarymo akimirka.

Kurčiųjų bendruomenę sveikina parlamentarė R. Popovienė ir NRD atstovė R. Grišaliūnienė.

Muziejaus durys visiems yra atviros, tačiau derinti laiką reikia su R. Buikauskiene elektroniniu paštu lkdmuziejus@gmail.com.

Kviečiame atvykti susipažinti su kurčiųjų istorijos pirmąja ekspozicija, o turinčius daugiau informacijos, nuotraukų, vaizdo medžiagos ar istoriją menančių daiktų prašom atnešti ir papildyti muziejaus ekspoziciją.

Gal skaitytojui bus įdomu, kad prieš 29 metus (1990 m.), taip pat kovo 21 d., į pirmąjį pasitarimą dėl kurčiųjų muziejaus steigimo susirinko solidi komisija, kurią daugiausia sudarė dabar jau šviesaus atminimo kurčiųjų bendruomenės atstovai. Komisijai vadovavo šviesaus atminimo LKD darbuotojas Stasys Linkevičius. Į pasitarimą buvo pakviesta muziejų steigimo specialistė, kuri suteikė kvalifikuotą konsultaciją. Tuomet buvo pasiūlyta muziejaus ekspozicijai dokumentus rinkti nuo pirmojo kurčiųjų suvažiavimo, apklausti žmones, dalyvavusius šiame svarbiame įvykyje. Kiek vėliau muziejus buvo įsteigtas LKD pastato trečiame aukšte. Deja, 2001 m. muziejaus patalpose jau buvo saugomi Surdologijos centro išleisti žodynai, o 2011 m. jose buvo įkurta vaizdo filmavimo studija.

Pirmąją muziejaus ekspoziciją pristato ją parengusi savanorė R. Buikauskienė.

Jaunąją mokytoją likimas vedė teisingu keliu

Šį pavasarį Kauno kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų ugdymo centro (KKNUC) lietuvių kalbos mokytoja Emilija Kisnieriūtė baigs pirmuosius darbo metus, o Vytauto Didžiojo universitete ji gins baigiamąjį magistro darbą. Neetatinė „Akiračio“ korespondentė Laima LAPĖNIENĖ kalbėjosi su jauna mokytoja Emilija apie pirmuosius jos kaip pedagogės žingsnius, pasirinktą profesiją, studijas ir problemas, su kuriomis susiduria klausos negalios studentai, šeimos palaikymą ir pasitikėjimą ja, svarbiausius jos tikslus, darbą JAV. Kurčioji pedagogė išdėstė aktualią nuomonę apie kurčiųjų vaikų integraciją į bendrojo lavinimo mokyklas, laisvalaikį, interesus ir kitus dalykus.

Skaitytojus tikriausiai domina, ar lengvai centro vadovės ryžosi patikėti tokias atsakingas pareigas klausos negalios specialistei? KKNUC direktoriaus pavaduotoja ugdymui Rasa Jankevičienė sakė, kad jos kartu su direktore Laimute Gervinskiene svarstė įvairius variantus. Svarbiausias argumentas čia buvo mokinių atsakymas į klausimą, kokios mokytojos jie labiausiai norėtų? Be abejo, kurčios. Todėl vadovės priėmė sprendimą Emilijos naudai. (Tiesa, ji centre jau metus dirbo mokytojo padėjėja.) Pasak R. Jankevičienės, dėl šio sprendimo niekas nesigaili: jaunoji mokytoja mokinių yra mylima, dirba nuoširdžiai ir yra reiklė, dėl to vaikai ne visada patenkinti.

Emilija, nuo 2018 m. rugsėjo esi KKNUC lietuvių kalbos ir literatūros mokytoja. Kokie buvo pirmieji žingsniai? Ar sudėtinga pasirengti pamokoms? Ką labiausiai stengiesi perteikti savo mokiniams? Kuo jie tave džiugina ar liūdina?

Mano šeima skatino toliau tobulėti ir plėsti akiratį, nebijoti priimti iššūkių ir suklysti, todėl (nors tuo metu taip nemaniau) pirmasis žingsnis į pedagogiką buvo studijos Lietuvos edukologijos universitete (dabar Švietimo akademija). Studijavau lietuvių filologiją ir įgijau bakalauro laipsnį. Praktiką atlikau Lietuvos kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų ugdymo centre. Ten supratau, kad galiu pabandyti mokyti kurčiuosius ir neprigirdinčiuosius.

Baigusi universitetą, tariausi su mama (Emilijos mama Vilma Kisnierenė – biofizikos mokslų daktarė – aut. past.), ką galėčiau veikti toliau. Ji man patarė tęsti studijas magistrantūroje. Įstojusi į Vytauto Didžiojo universitetą, persikėliau iš Vilniaus į Kauną. Kad galėčiau pragyventi, reikėjo susirasti darbą. Pažįstama pasiūlė dirbti mokytojo padėjėja KKNUC. Taip prasidėjo mano realus kelias į pedagogiką. Po metų gavau pasiūlymą dirbti lietuvių kalbos mokytoja. Kai mokiniai sužinojo, kad būsiu jų mokytoja, apsidžiaugė ir labai laukė mano pirmosios pamokos. Puikiai ją prisimenu. Vaikai buvo

Kauno kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų ugdymo centro lietuvių kalbos mokytoja E. Kisnieriūtė

nedrąsūs, todėl man reikėjo pasistengti, kad jie įsileistų į savo pasaulį. Tačiau laikas viską sudėliojo į savo vietas.

Ruošdamasi pamokoms visada turiu atsižvelgti į mokinių individualius gebėjimus, pamokos temą, turimą medžiagą, laiką. Kai tema sudėtingesnė, tenka ilgiau pamąstyti, kol pasiruošiu, nes mokyti kurčius ir neprigirdinčius mokinius reikia skirtingai nei girdinčius. Informacija turi būti trumpa, aiški, įdomi. Per savo pamokas siekiu, kad mokiniai gerai išmoktų ir suprastų lietuvių kalbą, turtintų žodyną, gebėtų skaityti ir suprasti skaitomą tekstą. Ypač svarbu, kad išmoktų dėstyti mintis raštu, o esant reikalui galėtų bendrauti su girdinčiais. Pats svarbiausias mano troškimas – perteikti mokiniams lietuvių kalbos ir literatūros žinias, kurios pravers jiems siekti gyvenimo tikslų baigus KKNUC.

Džiaugiuosi, kai per pamokas mokiniai noriai dirba, yra supratingi, aktyvūs, drąsiai išsako savo mintis. Nuliūstu, kai jie prieš mane ima maištauti, yra neatsakingi, demonstruoja abejingumą mokslui. Tačiau juos suprantu, nes tokia yra paauglystė.

Ar nebuvo sunku priimti pasiūlymą dirbti mokytoja?

Likimas savaip nusprendžia už žmogų, arba pats žmogus priima sprendimą, kuris jam yra pats tinkamiausias. Tiesą sakant, visada maniau, kad pedagogo profesija yra sudėtinga, reikalaujanti kantrybės, stiprybės, tvirtos psichologinės būklės, sutarimo su mokiniais, idėjų ir kūrybos. Tačiau likimas mane nuvedė ten, kur reikia. Turbūt turiu pedagogo gyslelę, nes mano mama dirba dėstytoja, o tėveliui jaunystėje taip pat teko paragauti dėstytojo duonos. Išėitų taip, kad brolis ir tėvelis lyg išpranašavo mano ateitį, nes jie dažnai sakydavo man, jog būsiu mokytoja. Netikėjau jais, kol pradėjau dirbti šį darbą. (Juokiasi.)

Kokius asmenybės bruožus turi turėti mokytojas?

Mokytojas turi būti išmintingas, kantrus, nuoširdus, supratingas, įdomus, lengvai bendraujantis su mokiniais, kūrybingas ir ypač lankstus. Nes lankstumas yra labai svarbus mokytojo bruožas, padedantis išspręsti iškilusias problemas pamokų metu bei prisitaikyti prie skirtingų mokinių charakterių. Kantrybė taip pat turi aukso vertę, nes niekada nežinai, kaip pasielgs mokiniai: vieną dieną jie yra linksmi, o kitą – gali būti bjaurūs. Žinoma, reikia truputį griežtumo, nes šiuolaikiniai vaikai turi daugiau teisių nei pareigų... Ir jie visada kovoja už savo teises, nors ir žino, kad svarbiausia jų pareiga – gerai mokytis, bet kažkodėl bando jos išvengti.

Kuriuos iš jau minėtų bruožų turi tu pati?

Geriausiai į tai galėtų atsakyti mano mokiniai, nes vaikai yra nuoširdūs ir visada išrėžia tiesą. (Juokiasi.) Mano manymu, esu lanksti, nuoširdi, supratinga. Net nežinau, ką dar pridėti. Tiesiog stengiuosi būti gera mokytoja, padedanti vaikams išmokti lietuvių kalbą, gebėti mąstyti logiškai, sumaniai ir kūrybingai.

Kokie mokytojai, mokę tave, padarė didžiausią įspūdį?

Pirmoji mano mokytoja buvo Aldona Vieliūtė. Ne veltui jį žinoma kaip pati geriausia pradinių klasių mokytoja. Jos padedama išmokau susikalbėti su šeima, kurioje visi yra girdintys. Ši mokytoja mane įkvėpė susidomėti lietuvių kalba ir knygomis, todėl augau ir tobulėjau kaip asmenybė. Puikiai prisimenu jos mintį: jei būtum girdinti, būtum lituaniste. Visada būsiu dėkinga Mokytojai Aldonai.

Emilija, kokia tu buvai mokinė? Kokie dalykai labiausiai patiko ar sekėsi?

Į tai geriausiai atsakytų mokytojai, kuriems teko mane mokyti. Tačiau pažvelgusi į praeitį menu save maištaujančią, drąsiai reiškiančią savo nuomonę. Tačiau buvau atsakinga, stropi ir sąžininga, nes man labai patiko mokyti. Turbūt buvę mokytojai pasakytų, kad buvau ir labai užsispyrusi. (Šypsosi.). Tačiau gyvenimas daug ką manyje pakoregavo. Mokykloje man visada sekėsi kalbos: lietuvių, anglų, taip pat istorija.

Todėl ir pasirinkai studijuoti lietuvių kalbą?

Taip, kaip ir minėjau, iš visų pamokų jį man sekėsi geriausiai. Retkarčiais tekdavo padėti bendraklasiams, kurie nesuprato

šios kalbos ypatybių. Tada ir nusprendžiau patobulinti lietuvių kalbą universitete. Juk tai viena sudėtingiausių kalbų. Ypač kurtiesiems sunku ją mokyti. Kita priežastis – tai noras integruotis į girdinčiųjų visuomenę, susikalbėti raštu su gydytojais, banko darbuotojais ir kt. Todėl gerai mokėti lietuvių kalbą man buvo labai svarbu.

Švietimo, mokslo ir sporto viceministras V. Razumas teigia, kad studentams, turintiems klausos negalią, konspektuotojas nereikalingas, nes konspektus duoda dėstytojas. Kokia tavo nuomonė šiuo klausimu? Kokie argumentai?

Nesutinku su jo nuomone. Galbūt viceministras nesupranta realios situacijos arba jam trūksta informacijos apie tai. Jei teisingai suprantu, jis dėstytojų parengtas skaidres įvardija kaip konspektus. O kaip tada su ta informacija, kurią dėstytojas pateikia papildomai, komentuodamas skaidres?

Kurtiesiems studentams juk taip pat reikia užsirašyti šią informaciją, kad galėtų pasiręgti egzaminui. Viceministrui būtų galima pasiūlyti eksperimentą: paskaitoje įsidedi ausų kamštukus ir paprašyti tuo pačiu metu stebėti gestų kalbos vertėją ir rašyti į sąsiuvinį. Aš įsitikinusi, kad konspektuotojas gali palengvinti tiek studento, tiek dėstytojo darbą. Žinoma, konspektuotojo darbas irgi kainuoja.

Kodėl magistro studijoms rinkaisi Švietimo vadybos programą? Kaip tau sekasi? Ar išskyla problemų ir kokios jos?

Prieš dvejus metus peržvelgiau siūlomas magistrantūros studijų programas internete ir pastebėjau švietimo vadybą. Pamaniau, kad tai man įdomi ir aktuali programa. Šį

pavasarij jau baigsiu magistrantūrą. Per tuos dvejus metus tikrai patyriau daug išbandymų, jie mane sustiprino, pakeitė požiūrį į gyvenimą ir žmones. Teko daug pačiai padirbėti su savimi. Gaila, bet viena problema, apie kurią garsiai nekalbama, universitete liko neišspręsta. Tai paskaitos anglų kalba. Nežinojau, kaip man gauti informaciją, nes gestų kalbos vertėjai negalėjo versti iš anglų kalbos. Man beliko vienintelė išeitis – daug dirbti savarankiškai ir asmeniškai konsultuotis su dėstytojais.

Šią vasarą, jau trečią kartą, pagal studentams skirtą programą „Work and travel USA“ vyksi padirbėti JAV. Kuriais metais vyksi pirmą kartą? Kaip šią programą radai, kodėl ja susidomėjai? Ką tau tokios išvykos suteikia?

2015 m. vasarą pirmą kartą išvykau į JAV. Tai buvo mano didžiausias svajonės išsipildymas. Pavyzdį man parodė brolis, kuris anksčiau jau buvo dalyvavęs šioje programoje. Kai jis sugrįžo, nekantravau viską sužinoti ir pati ten nuvykti. Dirbdama ten tapau laimingesnė, išmokau atsipalaiduoti, pozityviau reikšti mintis ir kuo dažniau šypsotis. Ir dar – patobulinau anglų kalbą ir sužinojau, kuo skiriasi lietuviška ir amerikietiška kultūra.

Šiuo metu vis garsiau kalbama apie specialiųjų mokyklų (kurtiesiems ir neprigirdintiesiems) uždarymą ir klausos negalią turinčių vaikų įtrauktį į bendrojo lavinimo mokyklas. Kokia tavo nuomonė šiuo klausimu? Ar švietimo sistema jau yra visiškai tam parengta? Ar tai tikrai pats geriausias variantas klausos negalią turintiems vaikams?

Iš tiesų tai liūdna tema. Ir jei tai būtų įgyvendinta, suteiktų daug skausmo ir problemų kurtiesiems. Aš tikiu, kad kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų bendruomenė ir Lietuvos kurčiųjų draugija gali pakovoti už kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų teises, jos turi būti ginamos. Kurtieji ir neprigirdintieji vaikai yra itin svarbi ir reikšminga kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų bendruomenės dalis ir Lietuvos ateitis. Uždaryti specialiąsias mokyklas, kurios skirtos kurtiesiems ir neprigirdintiesiems, būtų didelė netektis kurčiųjų bendruomenei. Reikėtų pagalvoti, ar kurtieji gerai ir saugiai jausis tarp girdinčių mokinių? Ar jie bus tinkamai ugdomi bendrojo lavinimo mokyklose? Gal ir bus ugdomi, bet juk gestų kalba, kurčiųjų kultūra, kurčiojo tapatybė nebus integruojamos į bendrojo lavinimo mokyklas, todėl kurtieji gali smarkiai nukentėti. Kas geriau: bendrauti su panašaus likimo žmonėmis ar tik žiūrėti į gestų kalbos vertėją ir pradingti nepažįstamame pasaulyje? Atsakymas turėtų aiškus. →

Savo tikslo siekti jaunajai mokytojai E. Kisnierūtei padėjo jos šeimos palaikymas ir pasitikėjimas.

MŪSŲ ŽMONĖS/GESTŲ KALBA

Iš kur ir iš ko semiesi tiek drąsos ir pasitikėjimo savimi?

Tai randu ir gaunu savo šeimoje. Esu labai dėkinga jai, nes atidavė man viską, kad galėčiau pasiekti, ko trokštu. Šeimos nariai manimi tikėjo. Ne veltui šeima yra didžiausia vertybė.

Ką mėgsti veikti laisvalaikiu, kuo domiesi?

Keliauju, svajoju, skaitau knygas, žiūriu

filmus, ieškau informacijos. Informacija yra man lyg oras. Ir dar – labai mėgstu filosofuoti apie gyvenimą... Domiuosi visokiomis temomis, ypač psichologija, neverbaliine komunikacija ir jos ypatybėmis.

Ko palinkėtum klausos negalią turintiems jaunuoliams, kurie yra gabūs, tačiau abejoja savimi?

Pirmiausia reikia mylėti save, tada bus len-

gviau ir sau, ir kitiems. Įmanoma pasiekti viską, ko tik širdis geidžia. Niekada nedirskite abejoti savimi, nes kiekvienas žmogus yra išskirtinis. Išskirtinumas yra didelis turtas. Visiems kurtiesiems linkiu rasti savo išskirtinumą.

Miela Emilija, dėkoju už interviu skirtą laiką, operatyvumą, nuoširdžiai ir argumentuotai išsakytas mintis, pamąstymus ir linkiu kuo geriausios kloties visur.

Žiūrovai žavėjosi ir palaikė gestų kalba atliktą dainą

Kovo 16-osios vakarą LRT televizijos projekte „Dvi kartos“ žiūrovams staigmeną pateikė duetas: žinoma dainininkė Vaida Genytė ir vienas perspektyviausių jaunosios kartos atlikėjų Dainotas Varnas. Dainą atlikę ir gestų kalba, juodu sulaukė didžiulio žiūrovų susidomėjimo ir palaikymo.

Laima LAPĖNIENĖ

Duetas šokių muzikos vakarui pasirinko grupės SEL dainą „Aš žiūriu į tave, pasauli“, kurią atliko ir gestų kalba. „Neslėpsiu, abejoju iki paskutinės minutės, tačiau mūsų „šokis“ rankomis buvo originalus, jautrus, prasmingas, transliuojantis žinutę“, – apie didelio žiūrovų susižavėjimo sulaukusį pasirodymą sakė V. Genytė. Pasak jos, rengiantis šeštadienio pasirodymui kartu su kūrybine grupe buvo mąstoma, ką originalaus, netikėto parodyti. Idėją pasirinktą dainą atlikti gestų kalba pasiūlė prodiuserė Marija Silickaja-Šmatavičienė. Mums ši mintis patiko“, – pasakojo dainininkė. Ji pažymėjo, jog priėmus sprendimą kilo klausimas, kaip įveiksime tą kalbą? Tačiau į pagalbą atėjo gestų kalbos vertėja Rūta, ir

Dainininkai V. Genytė ir D. Varnas dainą atliko ir gestų kalba.

viskas susidėliojo į vietas. Vaida tvirtino, jog pradėjus mokyti buvo beprotiškai įdomu. Gestų kalba, anot jos, turi kažką pasakiško, mistiško ir įtraukiančio. Svarbiausius gestus dainininkai sakė išmokę per valandą, o pasakui – visą savaitę iki pasirodymo – tobulinę. „Dėkojame Rūtai, kad atsižvelgė į esminius dalykus, nes norėjome, kad viskas būtų labai estetiška. Jeigu kažkas nepavyko, tai noriu pasakyti, kad tai nebuvo parodija, ir mes jokiū būdu nenorėjome įžeisti kurčiųjų“, – sakė V. Genytė. Ji prisipažino, jog net truputį prisilietus prie gestų kalbos kilo noras pažinti kurčiųjų pasaulį, suvokti, kaip jie gyvena.

Atlikdama dainą Vaida tikino, kad jautėsi taip, lyg šoktų rankomis. Ji buvo pakerėta gestų kalbos grožio ir plastiškumo. Dainininkė džiaugėsi iš vertėjos išgirdusi, kad gestų kalba tikrai turi kažkokios magijos. Ja vis labiau domisi visuomenė, girdintieji, norintys išmokti šią kalbą, nebetelpa į organizuojamas grupes.

Vaida apgailestavo, kad anksčiau šios kalbos niekas nemokė. Ji prisiminė savo vaikystės vasaras Molėtuose pas močiutę, kur

matydavo pas kaimynus su mama atvykstančią jos amžiaus kurčią mergaitę. Labai norėjosi kalbėtis, bendrauti, deja, tada būsimoji dainininkė nežinojo kaip.

Baigdama pokalbį V. Genytė visiems klausos negalios žmonėms linkėjo stiprybės, sveikatos, geros nuotaikos ir kad kuo greičiau kurtieji ir girdintieji sueitų į bendrystę.

Dainininkas D. Varnas prisipažino, kad spontaniškai priimtas sprendimas SEL dainą atlikti gestų kalba buvos rimtas iššūkis, tačiau mokyti buvo įdomu. Daug gestų jam pasirodė logiškai paaiškinami. D. Varnas sakė, kad iš pradžių būta nerimo, nes kalbą reikia mokėti gerai, kitaip neverta net stoti prieš žiūrovus. „Mes labai sąžiningai stengėmės mokyti. Pagrindinė mintis buvo komunikacija“, – sakė jis. O svarbiausia, anot dainininko, ką jam davė ši patirtis – tai suvokimas, kad dauguma nemąsto apie tai, jog yra dalis žmonių, kurie negali kalbėti, todėl turintieji šią dovaną turėtų ją vertinti. Jis džiaugėsi, jog kurtieji turi gestų kalbą, kuri yra svarbi jų komunikacijos ir raiškos priemonė.

Kunigas A. Zygmuntas – pirmasis Lietuvos, Lenkijos, Rusijos surdopedagogas

Tęsinys. Pradžia - kovo mėn. „Akiratyje“, Nr. 3(394)

Ramunė BUIKAUSKIENĖ

Instituto kurtiesiems steigimas Vilniuje. Antrasis bandymas

1810 m., grįžęs į Vilnių kartu su misionieriumi Antanu Kimborovičiumi ir savo mokiniu Jonuku Rajeckiu, kunigas Anzelmas Zygmuntas vėl ėmė privačiai mokyti kurčius vaikus. Tuo tarpu kunigų misionierių kongregacija vėl ėmėsi idėjos organizuoti mokyklą kurtiesiems, rūpinosi jos steigimu, prie to prisidėjo ir Vilniaus universitetas. Tuo metu N. J. Kosakovskio jau nebuvo tarp gyvųjų, jis mirė 1808 m., palikęs kurčių-nebylių institutui steigti 900 rublių. Tais laikais tai buvo nemaži pinigai.

Vienuolyno viršininkas Anžėjus Polis skyrė institutui namą, bet šis buvo per mažas. Jis kreipėsi į Vilniaus universitetą, tvarkiusį švietimo reikalus, prašydamas paskolos. Rektorius Jonas Sniadeckis (Jan Sniadecki) pažadėjo paskolą, bet pareikalavo remonto projekto ir mokymo programų. Tuo pačiu metu, 1811 m. sausio 31 d., misionierius kunigas A. Zygmuntas parengė trejų metų mokymo programą. Joje buvo išsamiai aprašytos užduotys, kurios turi būti atliekamos atskirose klasėse. Užduočių pagrindas – gestų, mimikos metodas, o garsinės kalbos reikalavimai apibūdinti šiais žodžiais: „Mokiniai ištaria pagal galimybes.“ Buvo pateiktas ir remonto projektas.

1811 m. sausio 24 d. kunigų misionierių kongregacija išsiuntė laišką Vilniaus universiteto rektoriui, kuriame, dėkodama už 2000 rublių paramą, įsipareigoja padėti neturintiems kurtiesiems mokiniams. Laišką pasirašė keturi žmonės: tuometinis kongregacijos vizitatorius A. Polis, Juozas Stankonovičius (Józef Stankonowicz), kunigas Juozapas Lavdanskis (Józafat Lawdański), taip pat kunigas A. Zygmuntas, kuris pasirašė kaip „misionierius, kurčiųjų profesorius ir Šventojo Vladimiro 4-ojo laipsnio

kavaliereus“. 1811 m. vasario 26 d. Vilniaus universiteto taryba gavo iš Sankt Peterburgo leidimą organizuoti mokyklą.

Misionieriai mokyklai skyrė buvusią Šv. Nikodemo ir šv. Juozapo bažnyčią su pastatu. Tačiau tą pastatą reikėjo iš pagrindų renovuoti. Deja, tam nepakako išteklių (tai buvo tik iš universiteto gautos lėšos ir misionierių ištekliai, nes nepavyko susigrąžinti vyskupo J. N. Kosakovskio palikimo). Prasidėjus 1812 m. Prancūzijos-Rusijos karui ir Napoleono kariavimams nuniokojus miestą, visi darbai nutrūko, o kurčiųjų mokykla taip ir nebuvo įkurta. Iš dalies renovuotas pastatas buvo užimtas karo ligoninės, o vėliau čia įsteigta vaistinė. Taigi antrasis bandymas taip pat žlugo.

Tačiau kurčiųjų mokymo problema nebuvo pamiršta. 1819 m. Vilniaus universiteto taryba perėmė iniciatyvą į savo rankas. Buvo atidaryta sąskaita kurčių-nebylių institutui kurti, nutarta rengti mokytojus. A. Zygmuntas buvo nebe jaunas, silpnos sveikatos, ir universitetas norėjo turėti savo žmogų. Vilniaus universiteto tarybai rekomendavus šiam tikslui buvo skirtas teisės studentas Karolis Moločovecas (Karol Moločowiec). Tėvas A. Zygmuntas vykdė tik privačią praktiką, jis individualiai mokė du iš miesto ateinančius kurčius berniukus Subačiaus gatvės 18-ame name.

A. Zygmuntas ilsisi Rusų kapinėse

A. Zygmuntas liko Vilniuje visą savo gyvenimą. Be kurčiųjų mokymo, jis dar dėstė vokiečių kalbą misionierių vadovaujamoje seminarijoje, šešerius metus buvo Lietuvos provincijos kunigų misionierių kongregacijos konsultantas (tarybos narys). 1835 m. tapo misionierių Viešpaties Dangun Žengimo bažnyčios parapijos kunigu.

A. Zygmuntas mirė 1844 m., būdamas 73 metų. Tais pačiais metais buvo uždarytas ir Misionierių vienuolynas, kuris didžiąją kunigo misionieriaus A. Zygmunto gyvenimo dalį buvo jo prieglobstis. Pirmasis Lietuvos, Lenkijos, Rusijos kvalifikuotas kurčiųjų mokytojas A. Zygmuntas palaidotas Vilniuje misionierių įsteigtose Rusų kapinėse. Deja, iki šių dienų šio garbaus žmogaus antkapis neišliko.

A. Zygmunto sudaryta pirštų abėcėlė

Lietuvos archyvuose A. Zygmunto sukurta pirštų abėcėlės saugojimo vieta iki šių dienų liko nežinoma. Tiesa, rasta informacijos, jog lenkų mokslininkai vis dar tęsia jos paieškas. Šiandien tiksliai nežinoma, kaip atrodė lenkų pirštų abėcėlė, kuri buvo dovanota Vilniaus universitetui ir naudojama individualiam mokymui Vilniuje. Paieška tęsiama, ir galbūt tai yra ta pati lenkų pirštų abėcėlė, kuri vėliau buvo panaudota kurtiesiems mokyti Varšuvos J. Falkovskio institute. Peterburgo muziejuje yra išsaugotas rusų pirštų abėcėlės egzempliorius, kurį 1806 m., reziduodamas Peterburge, sukūrė A. Zygmuntas. Abėcėlė beveik identiška buvusiai Sovietų Sąjungoje ir dabar Rusijoje naudojamai.

Padėka

Dėkoju Lietuvos mokslų akademijos Vrublevskių bibliotekos bibliografei Eglei Paškevičiūtei-Kundrotienei už pagalbą ieškant informacijos apie Anzelmą Zygmuntą.

Misionierių vienuolynas, kuris didžiąją kunigo misionieriaus A. Zygmunto gyvenimo dalį buvo jo prieglobstis.

Namas Subačiaus gatvėje, kur A. Zygmuntas mokė kurčius vaikus.

Išskirtinė kavinė Paryžiuje

Savaitgalio vakarą marokietiškoje kavinėje „1000 & 1 Signes“ („1000 ir 1 gestas“), įsikūrusioje Prancūzijos sostinėje Paryžiuje, kiekvieno kliento apsilankymas kartojasi tarsi pagal tą patį scenarijų. Jie įeina poromis arba nedidelėmis grupėmis, teiraujasi staliuko ir žengia žingsnį atgal, kai supranta, kad padavėjas jų negirdi. Šį procesą meistriškai suvaldo Sidas Nouaras, „1000 & 1 Signes“ padavėjas ir įkūrėjas. Pasakydamas trumpą frazę gestais ir puikiai pristatydamas meniu, jis perteikia ne tik ypatingą restorano atmosferą – visi čia dirbantys padavėjai ir virėjai yra kurtieji, o klientai užsakymus parodo gestais arba pageidaujamus patiekalus surašo ant užsakymų lentos, bet ir parodo, kad visi čia yra laukiami. Tai vieta, kur galima ne tik pavalgyti, bet ir pasimokyti.

2011 m. duris atvėrė „1000 & 1 Signes“, pirmoji Prancūzijoje kavinė, kurios savininkai yra kurtieji. Vėliau atidaryti dar mažiau siai keturi restorantai, priklausantys kurtiesiems. Prancūzija nėra išskirtinė, nuo 2016 m. daugiau nei 12 panašaus tipo įstaigų buvo atidaryta įvairiose šalyse: Zagrebe (Kroatija), Kelne (Vokietija), Londone (Jungtinė Karalystė), Delyje (Indija), Keiptaune (Pietų Afrika), Bankoke (Tailandas) ir Bogotoje (Kolumbija). Net Starbucks Malajzijoje atidarė pirmąją kurtiesiems skirtą kavinę ir netrukus planuoja atidaryti kitą – JAV. Skirtingai nei ankstesnės iniciatyvos, kurioms dažnai vadovaudavo labdaros organizacijos ir jos buvo skirtos kur-

tiesiems integruoti į visuomenę, tokios kavinės kaip „1000 & 1 Signes“ turi ir kitą tikslą – supažindinti girdinčius žmones su kurčiųjų kultūra ir gestų kalba. Klientai iš kavinės išeina suprasdami bent jau kelis gestus. Geriausias variantas: jie atsako kai kurių išankstinių nuostatų kurčiųjų atžvilgiu.

„Viena mano restorano užduočių – padėti girdintiems prancūzams atrasti mūsų pasaulį“, – rašo S. Nouaras, – mikliai atsakydamas į klausimus, o tuo pat metu priimdamas užsakymus, pilstydamas vyną ir bendraudamas su trimis virėjais.

Restorano savininko iš Alžyro sūnus kurčiųjų kultūrą pasirinko pristatyti per savo mamos, kilios iš Maroko, virtuvę dėl to, kad maistas, anot jo, „yra smagiau“. Vakarieniaujantys prancūzų gestų kalbos abėcėlės mokosi naudodami meniu piktogramas, patiekalus užsisako parodydami A, B, C ir t. t. arba tiesiog bakstelėdami į juos. S. Nouaras teigia, kad 90 proc. jo klientų yra girdintys.

Iš anglų kalbos vertė Joana VANAGIENĖ

<https://www.ozy.com/fast-forward/how-silent-cafes-serve-deaf-culture-to-the-hearing/88940>

Trumpos ugdymo naujienos

SAVAITGALIO MOKYMAI KURČIŲ IR NEPRIGIRDINČIŲ VAIKŲ ŠEIMOMS. Balandžio 27-28 d. bendrija PAGAVA organizuoja savaitgalio mokymus kurčių ir neprigirdinčių vaikų šeimoms. Mokymai skirti šeimoms, kurių vaikai mokosi integruotai bendrojo lavinimo mokyklose. Mokomojo renginio metu bus kalbama apie kurčiųjų kultūrą, neprigirdinčių vaikų ugdymą, nagrinėjamos šeimos psichologijos temos, tėveliams bus suteikta galimybė dalytis patirtimi. Vaikams bus organizuojama atskira užimtumo programa. Mokymai vyks Druskininkų rajone esančioje sodyboje, apgyvendinimo ir maitinimo išlaidas apmokės bendrija PAGAVA. Į šį renginį kviečiami savanoriai, kurie padėtų organizuoti vaikų užimtumo programą!

Visais klausimais kviečiame susisiekti su bendrija PAGAVA: pagavabendrija@pagava.lt, tel.: + 370 646 55 108, + 370 679 69 334.

LKNUC GAVO PROGRAMOS „eTWINNING“ MOKYKLA 2019-2020“ ŽENKLELĮ. Šis ženklelis – tai pripažinimas už inovatyvią veiklą, kurią mokyklos įgyvendina skatindamos pilietiškumą ir kultūrinę savimonę bei lavindamos skaitmenines kompetencijas. Tai įrodymas, kad Lietuvos kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų ugdymo centre (LKNUC) dirba inovatyvūs ir kūrybiški pedagogai. LKNUC kolektyvas dėkoja pedagogėms J. Naimavičiūtei-Skuolienei, R. Nausėdienei, V. Ivanauskienei, R. Rusovičiūtei, dalyvaujančioms „eTwinning“ projektuose.

SPEKTAKLIS GESTŲ KALBA SUŽAVĖJO MAŽUOSIUS ŽIŪROVUS. Balandžio 9 d. Panevėžio kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų pagrindinės mokyklos (PKNPM) pradinė klasių mokiniai kartu su mokytoja I. Matuzevičiene Panevėžio teatre „Menas“ žiūrėjo R. Dominaitytės režisuotą Knygos teatro spektaklį „Baltas Niekas arba Draugystė tyliai“. Spektaklio režisierė ir aktoriai įkūnijo mintį, kad žodinė kalba nėra vienintelis bendravimo būdas, kad egzistuoja ir kita ypatinga bendravimo forma – gestų kalba. Tylos pasaulyje gyvenančius PKNPM mokinius sužavėjo

aktorių gebėjimas jausmus, mintis ir išgyvenimus perteikti jų gimtąja gestų kalba ir jiems artimais bei suvokiamais šešėlių teatro intarpais.

GERUMO AKCIJA. Panevėžio kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų pagrindinėje mokykloje svarbią vietą ugdymo procese užima gerumas ir atjauta. Ugdant vaikų širdyse šias svarbias savybes buvo paskelbta „Gerumo akcija“. Nuo parengiamosios iki ketvirtos klasės mokiniai su pradinė klasių mokytojomis L. Lazdauskiene, G. Gižiene ir I. Matuzevičiene aktyviai prisidėjo prie šios akcijos vykdymo. Visą savaitę mažieji mokinukai skanėstams skirtus pinigus taupė beglobiams gyvūnėliams, o kovo 27 d. nuvyko į Panevėžio gyvūnų globos namus. Vaikučius pasitiko Panevėžio gyvūnų globos draugijos įkūrėja ir vadovė R. Liberienė ir draugijos savanoriai. Jie papasakojo vaikų širdelės sujaudinusias istorijas. R. Liberienė džiaugėsi, kad šeimų, norinčių globoti pamestinukus, atsiranda vis daugiau. Tikimasi, kad vaikų širdelėse pasėtos gerumo ir atjautos sėklos sudygs.

Nauja edukacinė erdvė Panevėžio kurčiųjų mokykloje

Danutė KRIŠČIŪNIENĖ

Balandžio antroji - išskirtinė ir įsimintina diena Panevėžio kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų pagrindinėje mokykloje (PKNPM). Tą dieną mokykloje šventiškai paminėta Pasaulinė autizmo diena, pasodintas Supratingumo medis ir įkurta dar viena edukacinė erdvė - multisensorinis kambarys.

Mokyklos bendruomenė Vitaminų sode Pasaulinei autizmo dienai paminėti pasodino Supratingumo medį. Gražuolį riešutą padovanojo ir sodinti padėjo mokyklos savanoris ir bičiulis, 2018 metų panevėžietis Gintautas Šimkus.

Autizmo dienos proga mokyklos erdves praturtino Panevėžio miesto moksleivių namų dailės būrelio mokinių (vadovė mokytoja Birutė Sirtautienė) piešinių paroda „Gamta stebina mane“, socialinės pedagogės Editos Kazlauskienės, psichologo asistentės Jurgos Kulišauskaitės ir dailės mokytojos metodininkės Aušros Lazdauskienės su PKNPM ir kitų bendrojo lavinimo mokyklų mokiniais sukurti kūrybiniai darbai „Būkime draugiški“ ir „Draugystės sodas“.

Renginys nesibaigė medelio sodinimu. Mokyklos direktorė Danutė Kriščiūnienė pa-

Supratingumo medis buvo papuoštas Lietuvos autizmo asociacijos „Lietaus vaikai“ pagamintais melsvais lietaus lašeliais

sidžiaugė, kad išsipildė mokinių didžiausia svajonė - mokykloje atsirado multisensorinis kambarys. Šios naujos edukacinės erdvės paskirtis - ne tik pasyviai ilsėtis, bet ir ugdytis bei tobulėti. Direktorė padėjo daug prie šio kambario savo darbu ir iniciatyvomis prisidėjusiems antrojų Astijaus ir Tomuko tėveliams - Arui Pralgauskui ir Sauliui Kuosai, informacinių technologijų mokytojui Ramūnui Kabeliui, o ypač Panevėžio miesto savivaldybei už supratingumą ir skirtą finansavimą. Džiugu, kad renginyje dalyvavo Panevėžio miesto savivaldybės vyriausioji specialistė, mokyklos kuratorė Aušra Gabrėnienė ir net trys svečiai savanoriai iš Nyderlandų.

Netrukus visi sugužėjo apžiūrėti pačios

naujausios ir geidžiamiausios edukacinės erdvės - multisensorinio kambario. Vaikai, tarsi žinodami iš prigimties ką daryti, „nėrė“ į spalvingą vibracinį baseiną, neatitraukė akių nuo projektoriumi sukurto judančio „žvaigždėto dangaus“, didelio burbulų vamzdžio su „jūros gyventojais“. Keičiantis projektoriaus sukurtiems spalvingiems ir efektingiems gamtos vaizdams, žaidė su šviečiančiais plastikiniais pluoštais. Stebino tai, kad vaikai, būdami kurti ir negirdėdami savo balso, greitai pasidarė sau interaktyvią pramogą: noriai dainavo karaokę į mikrofoną spalvų ir garso skyde su keturiais režimais, „tikrindami“ savo garso stiprumą. Visus užbūrė, užliūliavo skambanti relaksacinė muzika.

Šeimų mokymai Klaipėdoje

Kristina RIMKIENĖ

Šeimai susilaukus kūdikio visas pasaulis nušvinta džiaugsmingomis spalvomis. Tačiau kartais tos spalvos tampa ne tokios ryškios ir šviesios išgirdus diagnozę: „Jūsų vaikas negirdi.“ Tėvams iškyla begalė klausimų, į kuriuos jie neranda atsakymų, neramina, kokius reabilitacijos būdus pasirinkti, kaip dirbti ir kas bus toliau. Šeimoms būtina bendrystė su panašaus likimo tėveliais.

Klaipėdos rajono kaimo turizmo sodyboje balandžio 6-7 d. netrūko

džiaugsmingų spalvų - tėvai smagiai leido laiką kartu su savo vaikais, skyrė jiems visą savo dėmesį, pamiršę namų ir darbų rūpesčius, džiaugėsi buvimu ČIA ir DABAR. Lietuvos šeimų, auginančių kurčius ir neprigirdinčius vaikus, bendrijos PAGAVOS dėka tėveliai galėjo pasidalyti savo patirtimi, lūkesčiais, džiaugsmiais ir rūpesčiais. Projektą finansavo Neįgaliųjų reikalų departamentas.

Šių eilučių autorė Kristina Rimkienė

nė, Klaipėdos apskrities sutrikusios klausos vaikų ir jaunimo tėvų bendrijos „Aidas“ pirmininkė, nuogaštavo, kaip seksis suburti net tris skirtingų interesų grupes: girdintys tėveliai, auginantys sutrikusios klausos vaikus, kurtieji tėveliai, turintys girdinčius vaikus, ir kurtieji tėveliai su kurčiais vaikais. Nerimauta be reikalo. Buvo džiugu matyti, kai visus iki vieno sujungė įvairios meninės veiklos: dailės, koliažo, lėlių, mandalų, origamio terapijos.

→ Tėvams buvo svarbu pabendrauti su lektorais, po pranešimų dalyvauti diskusijose, išsipasakoti, pasikalbėti, o vaikai tuomet pagal atskirą programą dūko ir žaidė lauke. Pripažinta, kad burtis draugėn reikalinga ir svarbu, nes bendrytė padeda įsitikinti, kad elgiesi teisingai parinkdamas vaiko mokymo būdus, aptarti išskylančias problemas, rasti sprendimo būdus, pasidalyti specialistų kontaktais. Klaipėdiečius

tėvus vienijanti bendrija „Aidas“ po truputį tvirtėja ir plečia savo veiklas jausdama didžiulę paramą iš bendrijos PAGAVA.

Tas dienas tėvų ir vaikų pasauliai švytėjo šviesiomis spalvomis. Orai pranašavo pavasarį, jį garsiai kleketuodami skelbė ir į sodybą tą dieną grįžę gandrai, tartum simbolizuodami džiugias permainas, teigiamas emocijas, stiprėjančius tėvų ir vaikų santykius.

„Erasmus+“ programa padeda tobulinti darbuotojų kompetencijas

Trys institucijos, teikiančios švietimo paslaugas, neformalųjį ugdymą specialiųjų poreikių turintiems suaugusiesiems, vykdo pagal „Erasmus+“ programą projektą „Darbuotojų, dirbančių su specialiųjų poreikių ir klausos sutrikimą turinčiais suaugusiais, kompetencijų tobulinimas“ Nr. 2018-1-LT01-KA104-046795. Projekto trukmė - 2018-2019 m.

Neformalųjį suaugusiųjų švietimą vykdančios trys institucijos - Psichosocialinės ir darbo integracijos centras (PDIC), Lietuvos neįgalųjų draugija (LND) ir Lietuvos kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų ugdymo centras (LKNUC) - susivienijo į konsorciumą ir parengė bei vykdo anksčiau minėtą projektą. Jo tikslas - tobulinti kompetencijas darbuotojų, dirbančių su specialiųjų poreikių ir klausos sutrikimą turinčiais suaugusiais, stebint darbą tarptautinių partnerių organizacijose, taip pat susipažinti su ugdymu, naudojant kultūros paveldo elementus.

Konsorciumo narių atstovai stebėjo darbą Latvijos suaugusiųjų švietimo asociacijoje. Tai nevyriausybinė organizacija, kuri vienija suaugusiųjų švietimo institucijas Latvijoje ir rengia suaugusiųjų švietimo nacionalinius plėtros planus ir strategijas. Asociacijoje dalyviai susipažino su naujais dėstymo metodais, skirtais įvairių poreikių jaunuolių neformaliajam mokymui. Mokant suaugusiuosius jiems buvo pristatytos naujos metodikos kultūrinėje veikloje, neformaliojo švietimo kriterijai, jų taikymas šviečiant suaugusiuosius. Dalyviai praktines užduotis įsisavino su įdomiais interaktyviais mokymo metodais. Projekto dalyviai lankėsi Latvijos kurčiųjų draugijoje, stebėjo kolegų darbą Valmieros Gaujos krašto vidurinėje mokykloje.

Antras projekto dalyvių vizitas buvo Slovėnijos kurčiųjų mokykloje. Ši vienintelė Slovėnijoje mokykla teikia švietimo paslaugas sutrikusios klausos asmenims ir su ja bendradarbiaujančioms institucijoms.

Projekto dalyviai stebėjo pedagogų, dirbančių su suaugusiais, užsiėmimus Liublianios kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų mokykloje, kur tėvai aktyviai dalyvauja mokyklos veiklose ir bendruose renginiuose, sporto šventėse, tradiciniuose renginiuose. Jų metu prisimenamos senosios slovėnų tradicijos, žaidimai, šokiai, gaminami tradiciniai patiekalai. Suaugusiųjų užimtumo organizacijoje organizuojami renginiai ir projektai, glaudžiai susiję su senosiomis slovėnų tradicijomis, suaugusieji nuolat bendrauja su vietiniais gyventojais, renka informaciją apie istorinius įvykius, tradicijas, kulinarinį paveldą. Liublianios darželyje „Ledina“ dalyviai sužinojo, kad jis turi ekologinio darželio statusą ir vaikai mokomi saugoti senąsias tradicijas. Visos grupės daro darbelius, susijusius su Slovėnijos tradicijomis, pvz., tema - medus.

Projekto dalyviai Latvijos kurčiųjų mokykloje.

Slovėnijos suaugusiųjų ugdymo centre.

Kadangi duona su sviestu ir medumi – tai slovėnų tradicinis patiekalas, ta tema vaikai kiekvienoje grupėje gamina sumuštinis, piešia, lipdo, gamina įvairius darbelius. Nuolat vyksta individualūs pokalbiai su tėvais. Darželio kieme kasmet vyksta renginys, kurio metu vaikai kartu su tėveliais supažindinami su slovėnų liaudies dainomis, šokiais, žaidimais, gaminami ir skanaujami tradiciniai valgiai. Technologijų gimnazijoje Kamniko mieste skatinami sveikos gyvensenos įpročiai, sveika mityba, virtuvėje ruošiami įvairūs užkandžiai ir gaminami tradiciniai slovėnų patiekalai kartu su gimnazijos moksleiviais bei tėvais.

Savo patirtimi projekto dalyviai, neformaliojo ugdymo pedagogai, dalijosi bendruomenėje, pedagogų metodiniuose susitikimuose ir pristatė aprašymą „Tarptautinė patirtis Slovėnijoje ir Latvijoje, dirbant su specialiuosius poreikius ir klausos sutrikimą turinčiais suaugusiais“. Naujus įgūdžius, perimant tarptautinių partnerių patirtį, panaudojant kultūros paveldo amatus bei tradicijas, pritaikė savo darbe: įtraukė į neformaliojo ugdymo metinius planus. Dalyviams įteiktas pareiškėjo ir siunčiančios organizacijos pažymėjimai; išduoti tarptautinių partnerių sertifikatai ir „Europass“ pažymėjimai. Konsorciumo narėms įteikti dalyvio pažymėjimai, liudijantys dalyvavimą „Erasmus+“ programoje.

Geriausi kurčiųjų badmintono žaidėjai

Elena DŪDAITĖ

Balandžio 4 d. Vilniaus SEB arenoje vyko Lietuvos kurčiųjų suaugusiųjų ir jaunimo U-19 grupės badmintono čempionatas.

Vaikinų U-19 grupėje dėl čempiono vardo kovojo aštuoni sportininkai. Geriausiai badmintono kamuoliuką smūgiuoti sekėsi Lietuvos kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų ugdymo centro (LKNUC) žaidėjui Maksimui Čerkasovui. Jis iškovojo čempiono vardą. Sidabro medaliu apdovanotas Vaidas Voroneckis (LKNUC), bronzos – Silvestras Baškevičius (LKNUC).

Merginų U-19 grupėje dėl čempionės vardo kovojo taip pat aštuonios sportininkės. Geriausią rezultatą pavyko pasiekti Klaipėdos „Šermukšnio“ klubo badmintono žaidėjai Marijai Rimkutei. Ji tapo jaunimo badmintono čempione, antroje vietoje liko Aurelija Ramaneckaitė („Gestas“), trečioje – Mantė Songnaitė (LKNUC).

Suaugusiųjų moterų grupėje panoro dalyvauti tik dvi badmintono žaidėjos: Vaiva Žymantaitė ir Veronika Michailova. Tad šioje grupėje leista žaisti ir dviem jaunosios kartos atstovėms: A. Ramaneckaitėi ir M. Rimkutei. Pirmą vietą iškovojo Vilniaus „Gesto“ žaidėja V. Žymantaitė, antroje vietoje liko V. Michailova, trečioje – A. Ramaneckaitė.

Suaugusiųjų vyrų grupėje dėl čempiono vardo kovojo kiek daugiau negu moterų žaidėjų – šeši sportininkai. Geriausiai žaidęs Vilniaus „Gesto“ atstovas Kazimieras Dauskurtas tapo Lietuvos kurčiųjų badmintono čempionu. Antroje vietoje liko Klaipėdos „Šermukšnio“ atstovas Ignas Reznikas, trečioje – taip pat šio klubo sportininkas Marius Rimkus.

Lietuvos kurčiųjų tinklinio čempionatas

Balandžio 6-7 d. Kauno kolegijos sporto salėje vyko Lietuvos kurčiųjų mišraus tinklinio čempionatas.

Jame dalyvavo šešios komandos: Vilniaus „Gestas-1 ir „Gestas-2“, Kauno „Tyla-1“ ir „Tyla-2“, Panevėžio „Vėjas“, Klaipėdos „Šermukšnis“. Lietuvos kurčiųjų tinklinio čempiono vardą iškovojo Vilniaus komanda „Gestas-1“. Antrą vietą užėmė vilniečių komanda „Gestas-2“, o trečioje vietoje liko Kauno komandos „Tyla-1“ tinklininkai.

Lietuvos kurčiųjų tinklinio čempionato prizinininkai – mišrios Vilniaus komandos „Gestas-1“ tinklininkai.

Kurtieji abilimpiadoje „Aš galiu viską!“

Vilniaus kurčiųjų rehabilitacijos centro darbuotojai ir bendruomenės nariai dalyvavo sostinėje vykusioje abilimpiadoje „Aš galiu viską“. Abilimpiada – tai gebėjimų olimpiada arba negalios žmonių profesinių įgūdžių, lygių galimybių olimpiada, kurios metu negalios žmonės varžosi įvairiose profesinės veiklos srityse. Mūsų bendruomenės nariams sekėsi puikiai, jie užėmė prizines vietas.

Akiratis

Indeksas 0002
UŽEIKITE, SKAMBINKITE, RAŠYKITE
Šv. Kazimiero g. 3, Vilnius LT-01303
Redakcijos telefonas 261 53 64
El. p.: redakcija@lkd.lt

Redaktorė Genė KARKLIENĖ
ISSN 1648–5882

Maketavo:
Judita Špokauskienė

Ofsetinė spauda. 2 sp.l.
Tiražas 800 egz.
Spausdino AB „Spauda“,
Laisvės pr. 60, Vilnius.
Užsakymas PRO00749

Projektą „Kurčiųjų iššūkiai ir
galimybės“ dalinai remia Spaudos,
radijo ir televizijos
rėmimo fondas. Pusla-
pai: 1, 2, 3, 6–14, 16.

Rašiniai trumpinami redakcijos nuožiūra. Rankraščiai negrąžinami, nesaugojami.
Laikraštįje spausdinamų straipsnių bei laiškų autoriai išsako savo, o ne redakcijos nuomonę.